

ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ У ПОЧЕТНОЈ НАСТАВИ МАТЕМАТИКЕ

- Инклузија (лат. inclusio) – укључивање, обухватање.
- Потреба за инклузијом је исказана бројним међународним и домаћим законима и документима:
 - Универзална декларација о правима човека (1948),
 - Конвенција о људским правима (1950),
 - Конвенција о правима детета (1989),
 - Саламанка оквир за акцију у области образовања особа са посебним потребама (1994),
 - Закон о основама образовања и васпитања РС (2009).
 - Сва лица са сметњама у развоју и инвалидитетом имају право на образовање и васпитање у редовном систему, уз уважавање њихових потреба.

ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ У ПОЧЕТНОЈ НАСТАВИ МАТЕМАТИКЕ

- Ученици са посебним потребама:
 - Припадници националних мањина,
 - Припадници сегрегираних група,
 - Досељеници,
 - Ученици са развојним тешкоћама,
 - Ученици са инвалидитетом.
- Сметње у развоју и потешкоће у учењу математике могу бити изазване:
 - Оштећењима вида, слуха и говора,
 - Поремећајима у читању и писању,
 - Тешкоћама у учењу основних математичких садржаја,
 - Телесним оштећењима и здравственим сметњама,
 - Недовољном менталном развијеношћу,
 - Поремећајима у понашању,
 - Специфичним поремећајима психичког развоја.

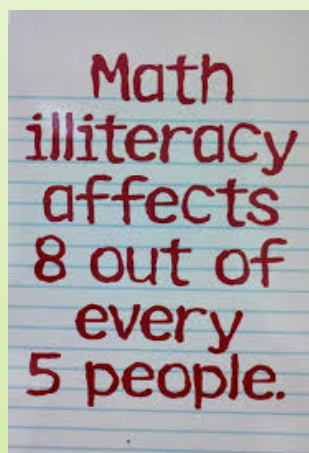
Пример: Ученици са развијеном дискалкулацијом бројеве облика 102 или 215 пишу као 1002 или 20015, замењују бројеве при читању, писању и рачунању, слабо памте формуле и правила, имају лошу просторну оријентацију и сл.

ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ У ПОЧЕТНОЈ НАСТАВИ МАТЕМАТИКЕ

- Инклузивно образовање треба да омогући ученицима са посебним потребама да прате наставу математике заједно са осталим ученицима у одељењу.
 - Ово је регулисано *Правилником о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање (2010)*.
- Индивидуални образовни план (ИОП) се израђује у школи и њиме се планира додатна подршка у образовању и васпитању ученика са посебним потребама.
- ИОП садржи:
 - Личне податке и кратак опис развоја и образовне ситуације ученика,
 - Циљ – промену која треба да се достигне додатном подршком,
 - Операционализовани опис подршке – низ и редослед појединачних активности,
 - Посебне и прилагођене стандарде постигнућа за поједине активности,
 - Лица која ће пружати подршку – педагошки асистенти који стално или повремено раде са тим ученицима.

ПОСЕБНИ ОБЛИЦИ НАСТАВЕ

- Додатна (за напредније – даровите ученике) и допунска (за слабије ученике) настава,
- Реализују се уз редовну наставу, по један час недељно,
- Улазе у норму наставника, планирају се,
- Постоји прописани оријентациони програм за додатну, али не и за допунску наставу.

Math
illiteracy
affects
8 out of
every
5 people.

ДОПУНСКА НАСТАВА

- Средство педагошке интервенције у ситуацијама када се поступцима редовне наставе не могу постићи задовољавајући резултати код једног дела ученика.
- Циљ је надокнадити губитке у знању и/или вештинама, чиме се ученици оспособљавају за успешно учење математике.
- Обухвата ученике који имају
 - Психо-моторне сметње,
 - Дуже изостанке са наставе,
 - Проблеме емотивне природе,
 - Неадекватне услове за учење код куће.
- Али и ученике који
 - Немају потребно самопоуздање,
 - Нису довољно мотивисани за рад у математици.
- Ученик може бити укључен у допунску наставу једнократно, повремено или на дужи период.
- Програм редовне наставе је уједно и програм допунске наставе.

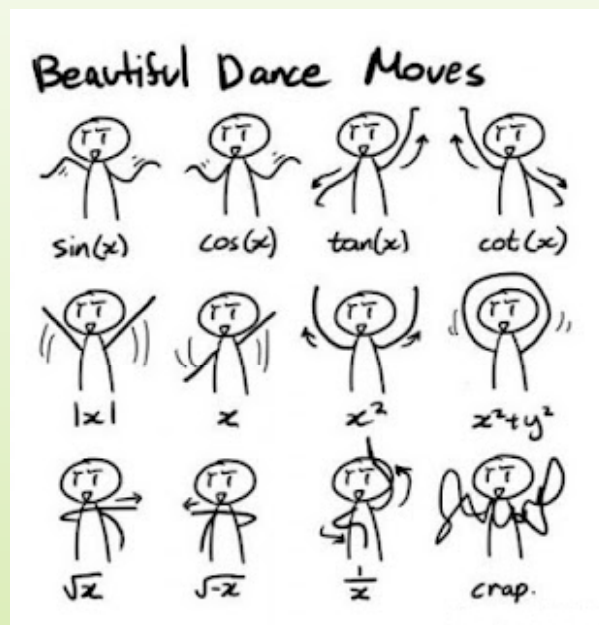
ДОПУНСКА НАСТАВА

- Припрема допунске наставе:
 - Идентификација ученика којима је потребна помоћ и „постављање дијагнозе“,
 - Идентификација математичких садржаја које ученик није савладао,
 - Израда програма за сваког укљученог ученика (у писаној форми),
 - Праћење и контрола даљег напретка ученика у допунској и редовној настави.
- Главни облик рада је индивидуални.
- Разлози неуспеха допунске наставе:
 - Недовољан број часова и велики размак између њих,
 - Акумулиран образовни мањак у математици је веома отпоран и може се одстранити само дуготрајним и упорним утицајима.
 - Неправилна организација допунске наставе због дидактичке, методичке и психолошке неспремности наставника (нпр. наставник ради фронтално са свим ученицима, уместо индивидуално).
 - Када престане потреба за допунском наставом, не прати се довољно даљи напредак ученика у редовној настави, па се проблеми поново акумулирају (jo-jo ефекат).

ДОПУНСКА НАСТАВА

- Погрешан приступ:
 - Претварање допунске наставе у продужетак редовне наставе („неће му шкодити још понављања и вежбања ☹“),
 - Објашњавање наставних садржаја ученику на истим примерима и на исти начин као у редовној настави.
- Укључивање родитеља:
 - Помоћ (не „помоћ“!) око домаћих задатака,
 - Подизање самопоуздања,
 - Подстицање позитивног става према математици,
 - Контрола организације рада.
- Укључивање бољих ученика (вршњачка медијација).

ДОДАТНА НАСТАВА

- Посебан облик наставе, који се организује за ученике који су савладали програм математике у редовној настави и показују изразите склоности и интересовање за математику.

ДОДАТНА НАСТАВА

- У додатну наставу се најчешће укључују ученици који исказују посебан таленат за математику – даровити ученици.
 - Они се најчешће истичу по брзини којом уче, дубини разумевања и примени наставне материје, као и интересовању за математику.
- Индикатори за идентификацију даровитих ученика:
 - Да ли ученик при решавању задатака проналази и оригиналне поступке?
 - Да ли је у стању да самостално реши задатак нове врсте?
 - Да ли брзо изводи потребне операције при решавању задатака и кавом техником располаже?
 - Показује ли довољно стрпљења и истрајности при решавању сложених задатака?
 - Да ли мисли математички?
 - Коју је оцену имао на крају претходне школске године?
- Уистину даровити ученици су ретки, јављају се у свим срединама и изузетно су важни као носиоци будућег развоја земље.
- „Усредњавање“ даровитих ученика доводи до губитка њиховог интересовања и мотивације, запостављања обавеза, проблема са концентрацијом и социјалним уклапањем.

ДОДАТНА НАСТАВА

- Додатни рад изводи се по прописаном оријентационом програму, уз поштовање општег и осталих дидактичких принципа.
- Избор задатака/проблема/пројеката мора бити прилагођен циљној групи.
- Додатни рад може бити и у облику (диференцираног) домаћег рада.
- Рад у секцијама, математичка такмичења,...
- Облици наставе су знатно разноврснији (либералнији).
 - Зато је важно да се у додатну наставу, осим даровитих, укључе и сви ученици који су заинтересовани за њу, без обзира на њихове (тренутне) објективне могућности.